

כ"ט באייר התשע"ט
3 ביוני 2019

לכבוד

חבר המועצה יוסי חביליו

שלום רב,

הנדון: הסדר מעודכן למניעת חשש לניגוד עניינים לחבר המועצה וחבר הוועדה המקומית לתכנון ובניה ע"י יוסי חביליו

סימוכין: שאלון איתור חשש לניגוד עניינים מ-12.12.2018, סיכום ישיבה עם היועמי"ש מ-15.01.2019 וישיבה עם היועמי"ש מיום 3.6.19

בהמשך לאמור בשאלון שבנדון, בקורות החיים וברשימת לקוחותיך בשנת 2017-2018 ורשימת התיקים שלך מול עיריית ירושלים שעליך לצרף בהקדם ובסיכום הישיבה עם היועמי"ש מתאריך 15.1.19, להלן הנחיות היועץ המשפטי לעירייה להסדר מעודכן למניעת חשש לניגוד עניינים של חבר המועצה מר יוסי חביליו:

1. אסור לך להיות שותף בכל דיון במועצה או בוועדותיה לרבות ועדת המשנה לתכנון ובניה או לעסוק או לטפל בעבודתך כחבר מועצה, בכל עניין הנוגע באופן ישיר או באופן עקיף ללקוחותיך בשנים 2017 ו-2018 ובהווה לרבות המפורט ברשימת לקוחותיך שתצורף בהקדם לשאלון ניגוד העניינים. למעט בעניין בו פעלת בהתנדבות מלאה וללא תשלום שכר כלשהו (נישירות או בעקיפין), ובו תוכל להיות שותף להידברות או גישור או פישור באופן בלתי פורמלי בלבד. אולם, עליך להצהיר בכל מקרה כאמור, כי מדובר בנושאים בהם עסקת בהתנדבות מלאה.
2. אינך רשאי לייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו, אינך רשאי לייצג לקוחות בפני המועצה או ועדה מוועדותיה לרבות הוועדה המקומית לתכנון ובניה וועדת המשנה שלה, אינך רשאי לייצג נאשמים שעברו על חוקי העזר של ירושלים, אינך רשאי לייצג תובעים בתביעות נזיקין מול עיריית ירושלים.
3. מצורפת תחת הדעת של הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות (להלן הוועדה) מספר 1.1720 חברי מועצה עורכי דין, המסומנת נספח א' ומהווה חלק בלתי נפרד מהסדר זה.

4. בחוות הדעת הנ"ל בסעיף ייצוג ע"י שותפים מעבידים ועובדים נקבע:
"כללי לשכת עורכי הדין חלים לא רק על עו"ד המכהן במועצת רשות
 מקומית, אלא גם על שותפים, מעבידים ועובדים שלו. (כ"ל 2 (ב))."

5. בחוות הדעת הנ"ל של הוועדה בסעיף 1.1722 עורך דין העומד לכהן כחבר
 מועצה נקבע:

"חבר מועצה אינו רשאי לייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו, אולם
 עורך דין שזה עתה נבחר כחבר מועצה עלול להיקלע למצב, בו הוא
 מייצג לקוחות בתיקים שהמועצה צד להם, ושהטיפול טרם הסתיים,
 לאור רגישות הנושא, אין מקום לאישור המשך הטיפול, גם לא
 לתקופת מעבר, לצורך סיום הטיפול בתיקים אלו.
 לפיכך, אסור לך להמשיך ולייצג לקוחות בתיקים שהמועצה צד להם גם לא
 לתקופת מעבר לצורך סיום הטיפול בתיקים אלו. בנוסף, עליך לצרף בהקדם
 רשימה של תיקים אלו."

6. אסור לך להיות שותף בכל דיון במועצה ובוועדותיה בכל עניין הנוגע באופן
 ישיר או באופן עקיף לתאגידים, ולגופים והבאים:

(1) עמותת צחור – למעט בעניין בו פעלת בעמותת צחור בהתנדבות
 מלאה וללא תשלום שכר כלשהו (ישירות או בעקיפין), ובו תוכל
 להיות שותף להחלטות או גישור או פישור באופן בלתי פורמלי
 בלבד. אולם, עליך להצהיר בכל מקרה כאמור, כי מדובר בנושאים
 בהם עסקת בהתנדבות בעמותת צחור.

(2) מכללה אקדמית נתניה – עד חלוף 18 חודש מסיום עבודתך
 במכללה.

(3) מועצה מקומית פרדסה.

(4) ועדה מקומית לתכנון ובניה הראל.

(5) פרקליטות מחוז תל אביב אורחני.

(6) החשב הכללי משרד האוצר.

7. אסור לך להיות שותף בכל דיון במועצה ובועדותיה להבנות הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים או ועדת המשנה שלה בכל עניין הנוגע לנכסים המצויים בירושלים כולה: הנכסים של לקוחותיך, הדירה ברחוב קדיש לוח 20/66 בין במישרין ובין בעקיפין לרבות נכסים הגובלים במקרקעין אלו.
8. אסור לך להשתתף בכל דיון בתוכנית ו/או בהיתר הנוגע למקרקעין שלך או של בני משפחתך, לרבות נכסים הגובלים במקרקעין אלו.
9. רשאי להופיע, לאחר קבלת רשות מהיועץ המשפטי לעירייה, בפני ועדות התכנון כאזרח פרטי, המייצג את עניינו באופן ישיר ומובהק ובזיקה ישירה למקרקעין שלך, ולא כחבר מועצה או עורך דין.
10. עליך להודיע ליועץ הוועדה לתכנון ובניה וליועץ המשפטי של הוועדה על היותך במצב של חשש לניגוד עניינים ולוודא שדברייך בעניין זה נרשמו בפרוטוקול הוועדה.
11. האחריות להימנע מהיקלעות למצב של חשש לניגוד עניינים מוטלת עליך.
12. בגל מקרה הנוגע לחשש לניגוד עניינים או אם יתעורר ספק בדבר יישום הוראות ההסדר או סוגיות שלא נצפו מראש שעשויות להעמידך במצב של חשש לניגוד עניינים, עליך להיוועץ ביועמי"ש של העירייה ולפעול לפי הנחיותיו.
13. אם יחול שינוי בתוכן שאילון ניגוד העניינים שבסימוכין, מחובתך לפנות ליועמי"ש לעירייה, למסור לו, בכתב, את מלוא המידע הרלוונטי ולפעול לפי הנחיותיו.

14. מובהר בזאת כי ההנחיות המפורטות לעיל, הוטו הסדר למניעת חשש לניגוד עניינים וכי חל עליהן חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 (להלן - חוק חופש המידע). ההסדר ככלל לא יהיה חסוי ויפורסם באתר העירוני למעט פרטים שאין לפרסמם לפי חוק חופש המידע ופרטים אשר תצביע על טעם בדיון לחיסויים תוך 14 ימים מקבלת ההסדר, עמדתך תבחן על ידי היועץ המשפטי לעירייה שיתחילט האם לקבלת.

בכבוד רב,

אלל מלכה, עו"ד
היועץ המשפטי לעירייה

העתקים:

מר משה לאון, ראש עיריית ירושלים
עו"ד זאב גבאי, סגן היועץ המשפטי ליועץ וחקיקה
עו"ד שמאל א. שפט, ראש צוות חקיקה

הריני לאשר קבלת ההנחיות ומתחייב למעול לפיהן.

יוסי תזבארי

_____
תאריך

1000

תחום – ניגוד עניינים אישי	חוות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים
תחום משני – ניגוד עניינים בייצוג	של נבחרו ציבור ברשויות המקומיות
	תאריך חוות הדעת: אפריל 2007
	עדכון: אייר תשע"ג
	מאי 2013

1.1720 חברי מועצה – עורכי דין

1.1721 חבר מועצה – עורך דין – סקירה כללית

האיסור על חבר מועצת רשות מקומית לייצג לקוחות מול המועצה או הוועדה המקומית לתכנון ובניה מעוגן בכלל 17 לכללים, וכלל 11 לכללים קובע את חובת ההימנעות של חבר מועצה מוטיבטור בנושאים שיש לו עניין אישי בהם.

כללי לשבת עורכי הדין (חברי גופים נבחרים או ממונים), התשכ"ט-1969 מתייחסים לשני הובטים אלה. כלל 2 לכללים אלה קובע כדלקמן:

2" (א) עורך דין שהוא חבר במועצה, או שטרם חלפה שנה מאז חדל להיות חבר בה-

(1) לא יתייצב בשם שולחו בפני המועצה ולא ייצגו ולא יפעל בשמו בפניה;

(2) לא ייצג את שולחו בכל עניין שבפני בית-משפט, בית-דין ועדה או גוף שיפוטי או מעין-שיפוטי אחר אם המועצה היא צד לאותו הליך;

(3) לא ישתתף בדיון ובהצבעה בישיבות המועצה, כאשר העניין העומד לדיון או להצבעה נוגע לאדם או גוף שעורך הדין מייצגו אותה עת בגרד תפקידיו המקצועיים.

(ב) הוראות פסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (א) יחולו גם על עורך דין שהוא שותפו, מעבידו או עובדו של עורך-דין כאמור בסעיף קטן (א).

בכללים אלה - "מועצה" מועצת רשות מקומית, ועדת תכנון ובניה, מועצת איגוד ערים, לרבות ועדות המשנה שלהן, וכן גוף הכמוף לאחת מהן או שהיא בעלת זכויות בה.

מספר חוות הדעת: 1.1720	חוות הדעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחר ציבור ברשויות המקומיות
------------------------	--

לדעת הוועדה, יש לפרש את האיסור על ייצוג לקוחות בפני המועצה או ועדה מוועדותיה (לרבות הוועדה המקומית לתכנון ובניה) כאיסור מוחלט, מן הטעמים שפורטו לעיל.

בעניין מסויים דחה בית המשפט העליון עתירה שבה נתבקש לפסול את כהונתו של עו"ד יונה ייב כסגן וממלא מקום ראש עיריית חיפה¹. בעתירה נטען, כי המינוי מעורר חשש לניגוד עניינים לאור העובדה שמר ייב היה בעל משרד עורכי דין.

בית המשפט קבע, כי מר ייב אינו פסול לכהונה, כתנאי שבמסגרת עיסוקו כעו"ד לא יעסוק בכל עניין המגע ישירות או בעקיפין לפעולות או לאינטרסים של העירייה. בית המשפט הרחיב את האיסור על כל מי שקשור למשרדו של מר ייב (שותפים, עובדים וכו'). בנוסף, קבע בית המשפט, כי ראוי למנוע מצב נוסף בו עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים, והוא – כשלאחד מלקוחותיו, לקוח בפועל או פוטנציאלי, יש או עלול להיות אינטרס בפעולה מסויימת או בסמכות מסויימת של העירייה, שכן החשש הוא, שעו"ד המכהן כחבר המועצה יפעל במסגרת תפקידיו ברשות המקומית יתוך סבילה לתוצאות ולהשלכות אפשריות של פעולות על לקוחותיו, קיימים או צפויים בעתיד².

לבקשת בית המשפט העליון במסגרת דיון בעתירה מסויימת דנה הוועדה בשאלה, האם ראוי לפסול באופן גורף עורכי דין פרטיים מכהונה במועצות רשויות מקומיות ובעודות מקומיות, אם הם עוסקים בתחום המקרקעין או התכנון והבניה, והגיעה למסקנה שאין מקום לפסילה גורמת כאמור, למרות שיש אפשרות שאותם עורכי דין יימצאו במצבים של חשש לניגוד עניינים³.

רי לעניין זה גם חוות הדעת בפרק 1.15.

ייצוג על ידי שותפים, מעבדים ועובדים

כאמור, כללי לשכת עורכי הדין חלים לא רק על עו"ד המכהן במועצת רשות מקומית, אלא גם על שותפים, מעבדים ועובדים שלו (כלל 2.11).

¹ בני"ץ 6641/93 סגנת "צעירים למען חיפה" בעיריית חיפה, נ' מועצת עיריית חיפה ואח', פ"ד מח (3), 555 (להלן "עניין צעירים למען חיפה").

² יוער, כי בעניין מסויים חוותה הוועדה את דעתה, כי במקרים רבים, ההסדר שאושר על ידי בית המשפט העליון בפסק הדין בעניין "צעירים למען חיפה" לא יהיה הסדר מספק, ככלל, הסדרים למניעת ניגוד עניינים של חברי המועצה אינם יכולים להסתמך אך ורק על הצהרותיהם של חברי המועצה בכל הנוגע להתנהלותם העסקית. או הפרטית, ויש צורך בהסדרים משלימים שיואלו על פעילותם הציבוריות. הנימוק הראשון לכך הוא, שהסדרי הימנעות או מנבלות ממילוי תפקידים מסויימים ראוי שיואלו, ראשית, על נבחר הציבור במסגרת פעילותם הציבורית, כך שקיימים של הסדרים אלה יוכל להיות נתון למיקומם של עורכים שונים ברשות (עובדי המועצה, לרבות היועצים המשפטיים, מנהלים וכו'). זאת, לעומת פעילות של חברי המועצה בתחום הפרטי, שכמעט ולא ניתן למקח עליה. נימוק שני הוא, ששאלת קיומו של ניגוד עניינים הוא שאלה משפטית, מתפקידים של דיוני ניגוד העניינים ילהסור ממסלול מפני עיוור, ולא רק להטיל על נבחר הציבור את האחריות לקבל בעצמו את ההחלטות האם טיפול בנושא מסויים או בלקוח מסויים יעמיד אותם במצב של ניגוד עניינים. ואכן, ברוב המכריע של פסקי הדין בתחום ניגוד העניינים קבע בית המשפט הסדר שכולל הטלת מנבלות מסויימות על עובד הציבור במסגרת פעילותו הציבורית ולמנוע בני"ץ 595/89, שמעון ואח' נ' הממונה על מחוז הדרום, פ"ד מד (1), 409; בני"ץ 1045/89, דניאל נ' ראש עיריית קרית אתא, פ"ד מד (3), 157; עתי"מ (בייש) 240/07 בוריס נוד"י ראש עיריית קרית את, (2007) 17.4.

³ בני"ץ 5608/03 ישראל על ואח' נ' שד המנים ואח', העותרים חזרו בהם מן העתירה בעצת בית המשפט לאחר מתן חוות הדעת של הוועדה, אשר אוסרה על ידי היועץ המשפטי לממשלה (2004) 17.12.

מספר חוות הדעת: 1.1720	חוות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נכרי ציבור ברשויות המקומיות
------------------------	---

חובת הזמנות
 ר"ה הרחבה בעניין זה בחוות הדעת לנכרי חבר מועצה בעל עניין בעסק.

1.1722 עורך דין העומד להתחיל לכהן כחבר המועצה

עורך דין העומד להתחיל לכהן כחבר המועצה אינו רשאי להמשיך ולייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו.

חבר מועצה אינו רשאי לייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו, אולם עורך דין שזה עתה נבחר לחבר מועצה עלול להיקלע למצב, בו הוא מייצג לקוחות, בתיקים שהמועצה צד להם, ושטיפול בהם טרם הסתיים, לאור רגישות הנושא, אין מקום לאישור המשך הטיפול, גם לא לתקופת מעבר, לצורך סיום הטיפול בתיקים אלה.

1.1723 חבר מועצה - עורך דין שייצג חברה ערב בחירתו

חבר מועצה, יו"ר ועדת מכרזים, שהינו עורך דין שטיפל, טרם שנבחר למועצה, בענייניה של חברה, מנוע מלהשתתף בדיון ובהצבעה בענייניה של החברה. בית המשפט מסל את החלטת ועדת המכרזים, שבראשה עמד חבר המועצה.

1.1724 חבר מועצה - ייצוג לקוחות בפני הוועדה המרחבית לתכנון ולבניה

חבר מועצה שהוא עורך דין אינו רשאי לייצג אדם בפני ועדה מרחבית לתכנון ולבניה, המופקדת על מספר רשויות מקומיות (ר"ס עמ"ק 19 לחוק התכנון והבניה), אם הרשות שבה הוא מכהן שייכת לאותו מרחב תכנוני.

הגדרת "מועצה" ככללים למניעת ניגוד עניינים וגם בכללי לשכת עורכי הדין שצוטטו לעיל כוללת גם את הוועדה לתכנון ולבניה, ומהגדרת "איגוד ערים" בכללי לשכת עורכי הדין שצוטטו לעיל ניתן ללמוד, שהכוונה הייתה גם לוועדות המרחביות שבתחומן נמצאת הרשות המקומית. מסקנה זו מתבקשת גם מהרחבת הגדרת "מועצה" בכלל 2 לכללי לשכת עורכי הדין על "נוף הכמוף לוועדת תכנון ובניה".

² בג"ץ 788/90 וזהר חוצות בע"מ נ. עורית דמלה, מ"ד (3) 843.

מספר חוות הדעת: I.1720	חוות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות
------------------------	---

I.1725 חבר מועצה - ייצוג נאשמים בכתבי אישום המוגשים בידי הרשות המקומית
חבר מועצה לא ייצג נאשמים שעברו על חוקים שהרשות המקומית מופקדת על אכיפתם.

מתפקידה של הוועדה המקומית לאכוף את קיומם של דיני התכנון והבניה. מטבע הדברים, מסתייעת הוועדה המקומית במנגנון הרשות המקומית. מכאן, שחבר מועצה המכהן באותה רשות מקומית (והוועדה המקומית) אינו רשאי לייצג את מי שעובר על החוקים שעל שמירתם הן מופקדות. לעניין זה, העובדה, שבאופן פורמלי התובע הוא נציג היועץ המשפטי לממשלה, אין בה כדי לשנות מחוות דעת זו.

I.1726 חבר מועצה - ייצוג תובעים בתביעות נזיקין מול הרשות בה הוא מכהן
השאלה עלתה, משום שבתביעות נזיקין, חברת הביטוח של הרשות מטפלת בתביעות אלה ואף משלמת לתובעים, והפונה טען, שייצוג התובעים בתביעות כאלה אינו מתבצע, למעשה, מול הרשות המקומית, אלא מול חברת הביטוח. למרות זאת, הוועדה סברה, שאין לאפשר לחבר המועצה לייצג תובעים נגד העירייה בתביעות נזיקין, הסיבה היא, שלתוצאותיהן של התביעות השלכה על הרשות המקומית ועל גובה ההשתתפות העצמית בה היא עשויה להתחייב, ולכן מקרה זה הינו בגדר ייצוגי מול הרשות המקומית, מעבר לפן הפורמלי. בנוסף, חברת הביטוח זקוקה לסייע של עובדי הרשות (ולעיתים אולי אף לסייע של נבחריה) לצורך גיבוש ההגנה (מסירת עדות, מסירת מידע על ליקויים, נהלים וכו'), והעובדה, שהצד השני מיוצג על ידי חבר מועצה, עלולה להשפיע על התנהלותם.

I.1727 עורך דין, חבר מועצת רשות מקומית, אינו רשאי לתת ייעוץ משפטי לרשות בה הוא מכהן
די לעניין זה חוות הדעת מסי' I.1205.

I.1728 בת זוגו של היועץ המשפטי לרשות מקומית מטולה מכהונה במועצת הרשות
די חוות הדעת מסי' I.1206.

י"ח באייר התשע"ט
23 במאי 2019

לכבוד

חבר המועצה יוסי חביליו

שלום רב,

הנדון: הסדר מקדמי מעודכן למניעת חשש לניגוד עניינים לחבר המועצה וחבר

הוועדה המקומית לתכנון ובניה יוסי חביליו

סימוכין: שאלון איתור חשש לניגוד עניינים מתאריך: 12.12.2018,

וסיכום ישיבה עם היועמי"ש מתאריך 15.01.2019.

בהמשך לאמור בשאלון שבנדון, בקורות החיים וברשימת לקוחותיך בשנת 2017 ו-2018 ורשימת התיקים שלך מול עירויות ירושלים שעליך לדרף בהקדם ובסיכום הישיבה עם היועמי"ש מתאריך 15.1.19; להלן הנחיות היועץ המשפטי לעירייה להסדר מקדמי מעודכן למניעת חשש לניגוד עניינים של חבר המועצה מר יוסי חביליו:

1. אסור לך להיות שותף בכל דיון במועצה או בוועדותיה לרבות ועדת המשנה לתכנון ובניה או לעסוק או לטפל בעבודתך כחבר מועצה, בכל עניין הנוגע באופן ישיר או באופן עקיף ללקוחותיך בשנים 2017 ו-2018 ובהווה לרבות המפורט ברשימת לקוחותיך שתצורף בהקדם לשאלון ניגוד העניינים.
2. אינך רשאי ליוצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו. אינך רשאי לייצג לקוחות בפני המועצה או ועדה מוועדותיה לרבות הוועדה המקומית לתכנון ובניה וועדת המשנה שלה. אינך רשאי ליוצג נאשמים שעברו על חוקי העזר של ירושלים. אינך רשאי לייצג תובעים בתביעות נזיקין מול עיריית ירושלים.
3. מצורפת חוות הדעת של הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות (להלן הוועדה) מספר 1.1720 חברי מועצה עורכי דין, המסומנת נספח א' ומהווה חלק בלתי נפרד מהסדר זה.
4. בחוות הדעת הנ"ל בסעיף ייצוג ע"י שותפים מעבידים ועובדים נקבע: "כללי לשפת עורכי הדין חלים לא רק על עו"ד המכהן במועצת רשות מקומית, אלא גם על שותפים, מעבידים ועובדים שלו. (כלל 2 (ב))."

5. בחוות הדעת הנ"ל של הוועדה בסעיף 1.1722 עורך דין העומד לכהן כחבר מועצה נקבע:

"חבר מועצה אינו רשאי לייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו, אולם עורך דין שזה עתה נבחר כחבר מועצה עלול להיקלע למצב, בו הוא מייצג לקוחות בתיקים שהמועצה צד להם, ושהטיפול טרם הסתיים. לאור רגישות הנושא, אין מקום לאישור המשך הטיפול, גם לא לתקופת מעבר, לצורך סיום הטיפול בתיקים אלו. לפיכך, אסור לך להמשיך ולייצג לקוחות בתיקים שהמועצה צד להם גם לא לתקופת מעבר לצורך סיום הטיפול בתיקים אלו. בנוסף, עליך לצרף בהקדם רשימה של תיקים אלו."

6. אסור לך להיות שותף בכל דיון במועצה ובוועדותיה בכל עניין הנוגע באופן ישיר או באופן עקיף לתאגידים, ולגופים והבאים:

- 1) עמותת צחור – למעט בעניין בו פעלת בעמותת צחור בהתנדבות מלאה וללא תשלום שכר כלשהו (ישירות או בעקיפין), ובו תוכל להיות שותף. להידברות או גישור או פישור באופן בלתי פורמלי בלבד. אולם, עליך להצהיר בכל מקרה כאמור, כי מדובר בנושאים בהם עסקת בהתנדבות בעמותת צחור, ובכפוף לקבלת אישור הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות לעניין זה.
- 2) מכללה אקדמית נתניה – עד חלוף 18 חודש מסיום עבודתך במכללה.
- 3) מועצה מקומית פרדסיה.
- 4) ועדה מקומית לתכנון ובניה הראל.
- 5) פרקליטות מחוז תל אביב אזרחי.
- 6) החשב הכללי משרד האוצר.

7. אסור לך להיות שותף בכל דיון במועצה ובוועדותיה לרבות הוועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים או ועדת המשנה שלה בכל עניין הנוגע לנכסים המצויים בירושלים כדלהלן: הנכסים של לקוחותיך, הדירת ברחוב קדיש לוז 20/66 בין במישרין ובין בעקיפין לרבות נכסים הגובלים במקרקעין אלו.

8. אסור לך להשתתף בכל דיון בתוכנית ו/או בהיתר הנוגע למקרקעין שלך או של בני משפחתך, לרבות נכסים הגובלים במקרקעין אלו.

<p>תחום – ניגוד עניינים אישי תחום משני – ניגוד עניינים בייצוג</p>	<p>חנות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות תאריך חוות הדעת: אפריל 2007 עדכון: אייר תשע"ג מאי 2013</p>
---	--

1.1720 חברי מועצה – ערכי דין

1.1721 חבר מועצה – עורך דין – סקירה כללית

האיסור על חבר מועצה רשות מקומית לייצג לקוחות מול המועצה או הוועדה המקומית לתכנון ובניה מעוגן בכלל 17 לכללים, וכלל 11 לכללים קובע את חובת ההימנעות של חבר מועצה מטיפול בנושאים שיש לו עניין אישי בהם.

כללי לשכת עורכי הדין (חברי גומים נבחרים או ממונים), התשכ"ט-1969 מתווספים לשני היבטים אלה. כלל 2 לכללים אלה קובע כדלקמן:

2. (א) עורך דין שהוא חבר במועצה, או שטרם חלפה שנה מאז חדל להיות חבר בה-

- (1) לא יתייצג בשם שולחו בפני המועצה ולא ייצגו ולא יפעל בשמו בפניה;
- (2) לא ייצג את שולחו בכל עניין שבפני בית-משפט, בית-דין, ועדה או גוף שיפוטי או מעין-שיפוטי אחר אם המועצה היא צד לאותו הליך;
- (3) לא ישתתף בדיון ובהצבעה בישיבות המועצה, כאשר העניין העומד לדיון או להצבעה נוגע לאדם או גוף שעורך הדין מייצגו אותה עת בגדר הפקידיו המקצועיים.

(ב) הוראות פסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (א) יחולו גם על עורך דין שהוא שותפו, מעבידו או עובדו של עורך-דין כאמור בסעיף קטן (א).

בכללים אלה – "מועצה" מועצה רשות מקומית, ועדת תכנון ובניה, מועצת איגוד ערים, לרבות ועדות המשנה שלהן, וכן גוף הכסוף לאחת מהן או שהוא בעלת זכויות בו.

מספר חוות הדעת: 1720	חוות דעת הוועדה למוניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות
----------------------	---

לדעת הוועדה, יש לפרש את האיסור על ייצוג לקוחות בפני המועצה או ועדה מוועדותיה (לרבות הוועדה המקומית לתכנון ובניה) כאיסור מוחלט, כך הטעמים שפורטו לעיל.

בעניין מסויים דחה בית המשפט העליון עתירה שבה נתבקש לפסול את כהונתו של עו"ד יונה יהב כסגן וממלא מקום ראש עיריית חיפה¹. בעתירה נטען, כי המינוי מעורר חשש לניגוד עניינים לאור העובדה שמר יהב בעל משרד עורכי דין.

בית המשפט קבע, כי מר יהב אינו פסול לכהונה, בתנאי, שבמסגרת עיסוקו כעו"ד לא יעסוק בכל עניין הנוגע ישירות או בעקיפין לפעולות או לאינטרסים של העירייה. בית המשפט הרחיב את האיסור על כל מי שקשור למשרדו של מר יהב (שותפים, עובדים וכו'). בנוסף, קבע בית המשפט, כי ראוי למונע מצב נוסף בו עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים, והוא - כשלאחד מלקוחותיו, לקוח בפועל או מטעמו, יש או עלול להיות אינטרס בפעולה מסויימת או בסמכות מסויימת של העירייה, שבו החשש הוא, שעו"ד המכהן כחבר המועצה יפעל במסגרת תפקידו ברשות המקומית ייתן כוונתו לתוצאות ולהשלכות אפשריות של פעולות על לקוחותיו, קיימים או צפויים בעתיד².

לבקשת בית המשפט העליון במסגרת דיון בעתירה מסויימת דנה הוועדה בשאלה, האם ראוי לפסול באופן גורף עורכי דין פרטיים בכהונה במועצות רשויות מקומיות ומועדות מקומיות, אם הם עוסקים בתחום המקרקעין או התכנון והבניה, והגינה למסקנה שאין מקום לפסילה גורפת כאמור, למרות שיש אפשרות שאותם עורכי דין יימצאו במצבים של חשש לניגוד עניינים³.

ר' לעניין זה גם חוות הדעת בפרק 15.

ייצוג על ידי שותפים, מעבידים ועובדים

כאמור, כללי לשכת עורכי הדין חלים לא דק על עו"ד המכהן במועצת רשות מקומית, אלא גם על שותפים, מעבידים ועובדים שלו (כלל 2(ב)).

¹ בני"ץ 5641/03 ס'עה "צעורים למען חיפה" בעיריית חיפה, נ' מועצת עיריית חיפה ואח', פ"ד נח (3), 555 (להלן) עניין צעורים למועו חיפה.
² יוער, כי בעניין מסויים חיוותה הוועדה את דעתה, כי במקרים רבים, ההסדר שאושר על ידי בית המשפט העליון במסגרת הדיון בעניין "צעורים למען חיפה" לא יהיה הסדר מספק. ככלל, הסדרים למוניעת ניגוד עניינים של חברי המועצה אינם יכולים להסתמך אך ורק על הצהרותיהם של חברי המועצה. ככל הנוגע להתנהלותם העסקית או הפרטית, ויש צורך בהסדרים משלימים שיהוו על פילותם הציבוריות הנימוק הראשון לכך הוא, שהסדרי המניעת אן מנבלות ממשלתי תפקידים מסויימים ראוי שיחולו, ראשית, על נבחרי הציבור במסגרת פעילותם הציבורית, כך שקיומם של הסדרים אלה יוכל להיות נתון למיקומם של גורמים שונים בדשות לעובדי המועצה. לרבות היועצים המשפטיים, נבחרים וכו'). זאת, לעומת פילות של חברי המועצה בתחום הפרטי, שכמעט ולא ניתן למסח עליה. זימוק שני הוא, ששאלה קיומו של ניגוד עניינים היא שאלה משפטית: מתפקידים של דיני ניגוד עניינים ולהסדר מניגוד עניינים, ולא רק להטיל על נבחרי הציבור את האחריות לקבל בעצמם את ההחלטות האם ייפול כנוגע נוספים או בלבד מסויים ועמיד אותם במצב של ניגוד עניינים ואכן, כרוב הנכרז על עובד הציבור במסגרת בתחום ניגוד העניינים. קבע בית המשפט הסדר שכולל הסלת מנבלות מסויימות על עובד הציבור במסגרת פעילותו הציבורית ולנושא בני"ץ 595/09, שמעון ואח' נ' הממונה על מחוז הדרום, פ"ד מד (1) 409, בני"ץ 1045/09, דניאל נ' ראש עיריית קריית אתא, פ"ד מד (3) 157, פת"מ (נ"ט) 704/04 בוריס מור נ' ראש עיריית קריית את, (17.4.2007).
³ בני"ץ 5605/03 ישראל על ואח' נ' שר הפנים ואח'. העותרים חזרו בהם מן העתירה. בעצת בית המשפט לאחר מתן חוות הדעת של הוועדה, אשר איסרה עליהם היועץ המשפטי לממשלה (17.12.2004).

מספר חוות הדעת: 1.1720	חוות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות
------------------------	--

חובת הימנעות

די ההתבה כעניין זה בחוות הדעת לגבי חבר מועצה בעל עניין בעסק.

1.1722 עורך דין העומד להתחיל לכהן כחבר המועצה

עורך דין העומד להתחיל לכהן כחבר המועצה אינו רשאי להמשיך ולייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו.

חבר מועצה אינו רשאי לייצג אדם בכל עניין שהמועצה צד לו, אולם עורך דין שזה עתה נבחר כחבר מועצה עלול להיקלע למצב, בו הוא מייצג לקוחות בתיקים שהמועצה צד להם, ושהטיפול בהם טרם הסתיים. לאור הגישות הנושא, אין מקום לאישור המשך הטיפול, גם לא לתקופת מעבר, לצורך סיום הטיפול בתיקים אלה.

1.1723 חבר מועצה - עורך דין שייצג חברה ערב בחירתו

חבר מועצה, יו"ר ועדת מכרזים, שהינו עורך דין שסימל, טרם שנבחר למועצה, בענייניה של חברה, מנוע מלהשתתף בדיון ובהצבעה בענייניה של החברה. בית המשפט מסל את החלטת ועדת המכרזים, שבראשה עמד חבר המועצה.

1.1724 חבר מועצה - ייצוג לקוחות בסני הוועדה המרחבית לתכנון ולבניה

חבר מועצה שהוא עורך דין אינו רשאי לייצג אדם בסני ועדה מרחבית לתכנון ולבניה, המופקדת על מספר רשויות מקומיות (רי סעיף 19 לחוק התכנון והבניה), אם הרשות שבה הוא מכהן שייכת לאותו מרחב תכנוני.

הגדרת "מועצה" בכללים למניעת ניגוד עניינים וגם בכללי לשכת עורכי הדין שצוטטו לעיל כוללת גם את הוועדה לתכנון ולבניה, ומהגדרת "אגוד ערים" בכללי לשכת עורכי הדין שצוטטו לעיל ניתן ללמוד, שהכוונה הייתה גם לוועדות המרחביות שבתחומן נמצאת הרשות המקומית. מסקנה זו מותבקשת גם מהרחבת הגדרת "מועצה" בכלל 2 לכללי לשכת עורכי הדין על "גוף הכפוף לוועדת תכנון ובניה".

² בניין 755/99 וזהר חובות בע"מ נ. עורית רמלה. סיד מד(3) 543

מספר חוות הדעת: 1.1720	חוות דעת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחר ציבור ברשויות המקומיות
------------------------	--

1.1725 חבר מועצה - ייצוג נאשמים בכתבי אישום המוגשים בידי הרשות המקומית
חבר מועצה לא ייצג נאשמים שעברו על חוקים שהרשות המקומית מופקדת על אכיפתם.

מתפקידה של הוועדה המקומית לאכוף את קיומם של דיני התכנון והבניה מטבע הדברים, מסתמכת הוועדה המקומית במנגנון הרשות המקומית. מכאן, שחבר מועצה המכהן באותה רשות מקומית (והוועדה המקומית) אינו רשאי לייצג את מי שעובר על החוקים שעל שמירתם הן מופקדות. לעניין זה, העובדה, שבאופן פורמלי התובע הוא נציג היועץ המשפטי לממשלה, אין בה כדי לשנות מהות דעת זו.

1.1726 חבר מועצה - ייצוג תובעים בתביעות נזיקין מול הרשות בה הוא מכהן
השאלה, עלתה, משום שבתביעות נזיקין, חברה הביטוח של הרשות מטפלת בתביעות אלה ואף מטלמת לתובעים, והכונה טען, שייצוג התובעים בתביעות כאלה אינו מתבצע, למעשה, מול הרשות המקומית, אלא מול חברת הביטוח. למרות זאת, הוועדה סברה, שאין לאפשר לחבר המועצה לייצג תובעים נגד העירייה בתביעות נזיקין, הסיבה היא, שלתוצאותיהן של התביעות השלכה על הרשות המקומית ועל גובה ההשתתפות העצמית בה היא עשויה להזדחייב, ולכן נקרה זה הינו בנדד "ייצוג" מול הרשות המקומית, מעבר לפן הפורמלי. בנוסף, חברת הביטוח זקוקה לסיוע של עובדי הרשות (ולעיתים אולי אף לסיוע של נבחריה) לצורך גיבוש ההגנה ומסירת עדות, מסירת מידע על ליקויים, נהלים וכו'), והעובדה, שהצד השני מיוצג על ידי חבר מועצה, עלולה להשפיע על התנהלותם.

1.1727 עורך דין, חבר מועצת רשות מקומית, אינו רשאי לתת ייעוץ משפטי לרשות בה הוא מכהן
ר' לעניין זה חוות הדעת מס' 1.1205.

1.1728 בת זוג של היועץ המשפטי לרשות מקומית פסולה מכהונה במועצת הרשות
ר' חוות הדעת מס' 1.1206.